

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Skt. Pauls Menighed i København
med Tak
for sytten Aars trofaste Samarbejde
hjertelig tilegnet.

Lucas 10 Cap. 23 V. til 37.

Og han vendte sig til Disciplene i Særdeleshed og sagde til dem: Salige ere de Øjne, som se det, I se. Thi jeg siger eder, at mange Profeter og Konger vilde set det, I se, og have det ikke set; og hørt det, I høre, og have det ikke hørt. Og se, en lovkyndig stod op, og fristede ham, og sagde: Mester! hvad skal jeg gøre, at jeg kan arve et evigt Liv? Men han sagde til ham: Hvad er skrevet i Loven, hvorledes læser du? Men han svarede og sagde til ham: Du skal elske Herren din Gud af dit ganske Hjerte og af din ganske Sjæl og af din ganske Styrke og af dit ganske Sind, og din Næste som dig selv. Men han sagde til ham: Du svarede ret; gør dette, saa skal du leve. Men han vilde gøre sig selv retfærdig, og sagde til Jesum: Hvo er da min Næste? Men Jesus svarede og sagde: Et Menneske gik fra Jerusalem til Jericho, og faldt iblandt Røvere, hvilke baade klædte ham af og sloge ham og gik bort og lode ham ligge halv død. Men ved en Hændelse drog en Præst den samme Vej ned, og der han saa ham, gik han forbi. Desligeste ogsaa en Levit, der han kom til Stedet, gik han til og saa ham, og gik forbi. Men en Samaritan rejste og kom til ham, og der han saa ham, ynkedes han inderligen. Og han gik til ham, forbandt hans Saar, og gød Olie og Vin derudi, løftede ham paa sit eget Dyr, og førte ham til

Herberge, og røgtede ham. Og den anden Dag, der han rejste bort, tog han to Penge ud og gav Værten dem, og sagde til ham: Røgt ham! og hvad du udlægger mere, vil jeg betale dig. naar jeg kommer igen. Hvilken af disse tre tykkes dig nu at have været hans Næste, der var falden iblandt Røvere? Men han sagde: Den, som gjorde Barmhjertighed imod ham. Derfor sagde Jesus til ham: Gak bort, og gør du ligesaa!

Der er tre Billeder, som Jesus opruller for os i Lignelsen om den barmhjertige Samaritan, og som min Sjæl gribes af i denne Afskedsstund, fordi de minde mig om, hvorfor denne Time er kommen, og hvorfor den fylder mig baade med Sorg og med Glæde og med en inderlig Taknemmelighed over for Gud og Mennesker.

Det første Billed, Jesus opruller, er sørgeligt. Det viser os et udplyndret, halvdødt Menneske liggende paa Vejen og en Præst, der kom og saa ham og gaar forbi.

Der kan ikke tænkes noget forfærdeligere, end om nogen af os paa Dommedag skulde se sit eget Billed i denne Præst, se sig selv som et Menneske, der havde svigtet sin Pligt og bøjet uden om Guds Fordringer, fordi Opgaven syntes ham altfor uoverkommelig, altfor besværlig for

ham selv. Saa længe Jesu Kristi Kirke saaledes som i vore Dage har Folkekirkerne til sin ydre Form, hvor Tjenerne efter deres Herres Bud skulle indsamle baade gode og onde, indtil hans Hus fyldes, er Sognet den Kreds, som Kirken har anvist Præsten til hans Virken. Men et stort og fattigt Sogn som Skt. Pauls midt i Hovedstadens mange Fristelser kan nok frembyde et Billed som af et Menneske, der er falden blandt Røvere, udplyndret, slagen og halvdød. Thi vel er der varm og levende Tro i mange enkeltes Hjerter, og vel er der hele Kredse indenfor Sognet, hvorfra den kristne Barmhertighed lyser frem; men er dog ikke de aandelig døde eller lunkne, Mennesker, som ere berøvede baade Barnetroen og Barnebønnen, kort alt, hvad der skulde gøre deres Liv til et evigt Liv, det langt overvejende Flertal?

Men er Sognet at ligne ved den halvdøde Mand paa Vejen, da ligger det nær for mig at spørge mig selv, er du ikke netop den Præst, som kom og saa ham og gaar forbi? Mangen Gang have de ængstende Tanker kunnet komme ved Dag og Nat: »Du gør kun daarlig Fyldest nu, og hvis det nu blev ringere og ikke bedre med Aarene — hvad saa til sidst? kan du saa ikke ende med at blive som den Præst, der slet ingen Gavn gjorde, men kun Synd, ved at

staa og se til?« Jeg nægter ikke, at saadanne smertelige Tanker om min egen Udygtighed og Gerningens Uoverkommelighed have haft Indflydelse paa min Beslutning om at søge herfra.

Dog Venner, jeg havde ikke dvælet hos eder i sytten Aar, hvis der ikke havde været et ganske andet Billed, som øvede større Magt over min Sjæl og fyldte den gennem disse Aar med Glæde og Tak til Gud. Det var det andet Billed, Jesus opruller for os i Lignelsen, Billedet af den barmhjertige Samaritan, som bøjer sig over den halvdøde Mand, gyder Olie og Vin i hans Saar og løfter ham op for at føre ham til Herberget.

Jesus sagde til sine Disciple: »Salige ere de Øjne, som se det, I se!« og ogsaa mig har han jo fra min Ungdom af ladet se noget af dette, se ind i hans Frelserhjerter og føle hans Frelserarm udstrakt over mine Veje. Det var det ogsaa, der gav mig Mod og Lyst til at komme til Kjøbenhavn som Præst. Jeg vilde udbrede hans Ære og vidne om hans Salighed. Og jeg kan ikke ønske mig noget bedre Eftermæle iblandt Eder end det, at mange af de unge, som jeg i Tidens Løb her har forberedt til Bekræftelsen af deres Daabs Pagt, kunde sige det fra Confirmationen og Nadvertimerne, ogsaa vi

have der oplevet Sandheden af Jesu Ord: »Salige ere de Øjne, som se det, I se!« Ja maatte det gælde Eder alle, som lyttede til mig paa Prædikestolen og i Skriftestolen, maatte I have følt, at jeg gjorde en Evangelists Gerning iblandt Eder og førte Eder til den Herre og Frelser, der ved sit Liv og sin Død har virkeliggjort Guds store Kærlighedslov midt i den onde Verden.

Det føler jeg og det vil jeg mindes, saa længe jeg lever, og glæde mig ved, naar jeg en Gang skal dø, at jeg selv har faaet Lov til at se Jesus øve sin Gerning mod mig og mod Eder her i Skt. Pauls Sogn som den barmhjertige Samaritan. Jeg saa ham bøje sig over den halvdøde; jeg saa ham gyde Olie og Vin i mange Saar; jeg saa ham løfte og lette Byrden for saa mangan syg og bedrøvet; jeg saa mangan en Ven baaret saaledes herfra, at jeg er vis paa, han findes nu i Palmestaden her- oventil hos Herren selv. Derfor er mit Hjerte fuldt af Glæde og Tak til Gud i denne Stund, Tak for Guds uforskyldte Naade i Jesus Kristus, min Herre.

Men ikke blot guddommeligt beviste han sin Barmhjertighed gennem Ord og Sakrament, ogsaa menneskeligt, rent menneskeligt, aabenbarede han sin Barmhjertighed for mig.

Thi hvo var min Næste i disse mange

Aar? Stod jeg kun ene, hjælpeløs overfor den halvdøde Mand paa Vejen? Nej, I var min Næste, I, som selv stillede Eder frivillig ved min Side, I, som valgte Pladserne nærmest om mig i Kirken og i Sognet, og derfor toner det samme Svar i Dag ud fra mit inderste Hjerte, som Jesu fordem aflokkede den skriftkloge paa Spørgsmaalet om Næsten. Hvo var min Næste? — »den, som øvede Barmhjertighed imod mig!« Ja, alle I, som have øvet Barmhjertighed imod mig, I var min Næste.

I ville maaske synes, at det er for stærkt et Udtryk at tale om »Barmhjertighed« i Eders Forhold til mig; I ville maaske tænke, at I nok have været venlige og gode imod mig, men til Eders Barmhjertighed trængte jeg ikke. Jo, jeg trængte til Barmhjertighed, Gud ved det! og hvert venligt Ord, hver aaben Imødekommen, hver glad og taknemmelig Paaskønnelse, hver trofast Tilegnelse af, hvad jeg havde at bringe, hver god Gave, hvert personligt Offer, hver hjælpsom Haandsrækning for de fattige, for de syge, for Børnene og de unge; i Menighedspleje, i Sygepleje, i Børnegudstjeneste og Søndags-skole; alt dette gød Olie og Vin i mine Saar, alt dette bar mig frem over de Pinagtigheder og Vanskeligheder Gerningens Uoverkommelig-

hed og mine andre Interesser og Pligter førte med sig.

Ja, netop ved Eder har Jesus rent menneskelig, som den barmhjertige Samaritan, øvet Barmhjertighed imod mig.

Thi han, som sidder ved Guds højre Haand er endnu som fordum ligesaa sandt Menneske, som han er Gud. Han gaar ikke mere med synligt Menneskelegeme iblandt os som i sit Køds Dage, men Menigheden er hans Legeme; han bruger de troende og de trofaste som sin Haand, som sin Fod, som sin Mund, at hans Barmhjertighed kan blive rigtig menneskelig, rigtig haandgribelig den Dag i Dag.

Derfor takker jeg ham og takker Eder, takker ogsaa, fordi jeg selv paa den Maade blev dragen med ind i hans Barmhjertighedsgerning mod andre og, som jeg haaber, ogsaa mod Eder.

Men vilde maaske nogen spørge: »Naar virkelig dette lyse Billede af Jesus som den barmhjertige Samaritan stod malet dig for Øje, naar du virkelig af hans Naade følte dig selv inddraget i hans Barmhjertighedsværk, hvor nænnede du saa at slippe Taget og drage bort?

Dertil vil jeg svare: Der er visselig et Ansvar ved at gaa herfra, men der er ogsaa et Ansvar ved at blive i Gerningen, og det sidste

har været sværere for mig at bære end det første. Det havde været forfærdeligt, om jeg var bleven her saa længe, at jeg var bleven en Byrde i Steden for en Hjælp for Menigheden, en ubrugelig, som ikke kunde eller vilde flyttes og saa tog en af de faa og derfor saa meget mere kostbare Pladser op i denne store Stad, hvor vi Præster staa som i en stadig Missionsgerning overfor de store bølgende Folkemasser, hvor der mere end anden Steds er Trang til, at Jesu Barmhjertighed stadig tages op med friske Kræfter, stadig fra ny Sider og paa ny Maader søger at skaffe sig Indgang i de store døde Masser.

Jeg ved, at I se paa mig og min Gerning med saare milde Øjne, men I vide godt, at jeg ikke ved de almindelige Gudstjenester har kunnet fylde denne Kirke eller har magtet at træde i personlig Forbindelse med mere end en lille Del af hele den store Sognebefolkning. Naar jeg da i sytten Aar har haft Lejlighed til at virke, som jeg kunde, og sige, hvad jeg følte, kunde der saa ikke med Rette spørges: »Skal her ikke en ny Mand med ny Gaver paa den gamles Plads for at drage andre og maaske flere og aabne ny Sider af Jesu Kærlighedsliv for den alt nu vundne Menigheds Øjne?»

Jesus Kristus, den barmhjertige Samaritan rejser jo ikke, fordi jeg rejser. Slipper jeg Taget, saa betyder det jo kun, at han nu vil udrække en anden Haand mod den lidende. Har han brugt mig til at gyde mildnende Olie i nogle Saar, saa vil han maaske nu ved en anden gyde rensende Vin i de samme Saar.

Ikke sandt, I tro jo heller ikke om mig, at jeg nu forlader Eder for at trække mig tilbage fra Jesu Barmhjertighedsgerning i Magelighed eller Verdslighed? Min Herres Haand er ud-rakt alle Vegne, og det er mit Haab og min Bøn, at hans Barmhjertighed vil tage mig i Brug anden Steds og paa anden Maade. Og naar jeg nu glæder mig ikke blot ved de gode Minder fra den Tid, der svandt, men ogsaa i Haabet om den ny Virksomhed, der venter mig, da hænger det sammen med det tredje Billed, som Jesus opruller for os i Lignelsen i Dag.

Det er Billedet af Herberget, hvor den lidende er kommen til Hvile, hvor Samaritanen og Værten kappes om at kvæge og pleje ham, og hvor Afskedsordet lyder fra den barmhjertige Sama-

ritans Læber: »Røgt ham! og hvad mere du udlægger, vil jeg betale, naar jeg kommer igen!«

Der er en Side af Jesu Barmhertighedspleje, som jeg, i alt Fald, ikke har kunnet overkomme, saaledes som jeg gerne vilde, herinde i den store Stad, og som jeg glæder mig til muligvis at faa mere Del i herefter. Jeg mindes derom ved dette Ord: »Røgt ham!« Saaledes at dvæle hos den syge, saa Plejen føres til Ende, at følge den bedrøvede og anfægtede, til alt er overstaaet, at sidde hos den døende, indtil det sidste Suk er draget, det har jeg ikke kunnet herinde, og det glæder jeg mig til at kunne bedre i min fremtidige Virksomhed. Jeg glæder mig til mere personligt at kunne leve med den enkelte.

Men fører saaledes Billedet fra Herberget min Tanke fremad og viser Eder, at det ikke var lutter mørke, men ogsaa lyse Grunde, der bestemte min Bortgang, saa vækker ogsaa dette Billed saa mange kære Minder om vort Samliv baade i vor Menighedsforening og anden Steds, men dog allermest netop herinde paa dette Sted, hvor vi nu i denne Stund ere forsamlede. Thi hvor rastløst og uroligt end Livet i Hovedstaden har maattet være, der har dog

ikke manglet Hviletimer for os. Herinde var »Herberget«, hvor Frelseren selv og den gode Helligaand bragte os til Hvile. Dette velsignede Hus, som har faaet sin Indvielse, og som er vokset i Skønhed og Hygge, medens jeg har været hos Eder, det har i Sandhed været vort aandelige Hjem; og lad det aldrig blive anderledes, end at alt, hvad I virke i Barmhertighedens Tjeneste, søger sit Udgangspunkt og sit Midtpunkt i Kirkehuset.

Vi kunne jo godt se Mangler ved Skt. Pauls Kirken, ikke blot ved den rent udvortes Bygning, nej ogsaa Mangler og Skrøbeligheder ved hele vor Gerning herinde; men Herren og hans Aand har ingen Del i Manglerne, og disse Mangler have da heller ikke forhindret, at vi her have oplevet Timer med hinanden, hvor »under Sang med Guds vingede Ord Sjælen af By over Stjernerne for.« Have vi da mødt hinanden under Hjerternes Opløftelse, i Bønnen, i Bekendelsen, under Altergangen og ved Døbefonten, saa at vi tilsammen smagte Helligaandens Røgt og Pleje, saa lad det være vor store Trøst, som dulmer al Afskedens Smerte, at som Herren aldrig for stedse kan skilles fra sine, saa kunne hans Venner heller ikke skilles for stedse.

Den barmhjertige Samaritan tager kun Af-
sked for at komme igen, og i hans sidste
store Genkomst ville vi haabe og bede, at vi
ogsaa maa samles om ham. Da skal det lyde
gennem alle Evigheders Evighed: »Salige ere
de Øjne, som se, hvad I se!

Amen!
